

CZASY OSTATECZNE

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Mk 13,2.

Zakres studium: Mk 13.

Wprowadzenie: Mk 13 zawiera spojrzenie Jezusa na eschatologię czyli wydarzenia czasów końca. Jego omówienie tej kwestii zostało poprzedzone pytaniem zadany przez uczniów po tym, jak usłyszeli oni Jego zapowiedź zniszczenia świątyni jerozolimskiej. Skojarzyli to wydarzenie z końcem świata: „Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać?” (Mk 13,4).

Tematy lekcji

Głównym tematem tej lekcji będzie eschatologiczny materiał zawarty w Mk 13. Postaramy się zdefiniować i zbadać następujące zagadnienia:

1. Czym jest eschatologia i jak można ją przedstawić w skrócie.
2. Eschatologia w Mk 13 czyli analiza wewnętrznego kontekstu oraz spojrzenia Ellen White na tę kwestię.

Część II: Komentarz

Czym jest eschatologia

Słownik biblijny Eerdmansa stwierdza, że „eschatologia (od gr. *éschatos*, »ostatni«) dotyczy oczekiwania na czas końca, czy to historii, czy samego świata, czy obecnej ery” (J.T. Carroll, „Eschatology”, *Eerdmans Dictionary of the Bible*, Grand Rapids 2000, s. 420).

Zasadniczą cechą biblijnej eschatologii jest to, iż posiada ona przyszłe wypełnienie. Polega to na tym, że eschatologiczna zapowiedź znajduje odzwierciedlenie w przyszłych wydarzeniach historycznych. Należy zauważyć, że biblijne wyrażenia takie jak „koniec czasu” czy „wypełnienie czasu” są związane nie tylko z powtórным przyjściem Jezusa przy końcu świata. Eschatologia obejmuje także wypełnienie zapowiedzi dotyczących „końca” ery czy początku nowej ery. Tak jest w przypadku Mk 1,15, gdzie Jezus obwieszcza „wypełnienie czasu”. Niewątpliwie ma tu na myśli prorocstwo *Księgi Daniela* o „70 tygodniach”. Inny przykład eschatologicznego wypełnienia to przypadek ohydy spustoszenia w Dn 9 odnoszącej się do zburzenia Jerozolimy, o czym wspomnimy w tej lekcji. Eschatologia Mk 13 obejmuje omówienie zarówno takich proroczych przepowiedni - np. 70 tygodni i ohydy spustoszenia - jak również ich przyszłego przyszłego wypełnienia.

Eschatologia w Mk 13

Zanim przeanalizujemy wybrane elementy eschatologii Mk 13, dobrze będzie rozważyć istotne spostrzeżenie, iż eschatologia jest oczekiwaną historią, która ma się wydarzyć. Eschatologia jest obietnicą historii, zanim ta się wydarzy.

Zacznijmy od zasadniczego pytania: Dlaczego literatura biblijna obejmuje także gatunek zwany eschatologią? Przypuszczalnie dlatego, że biblijna eschatologia ma na celu wykazanie, iż Bóg zna przyszłość i bez względu na wszystko realizuje swoje zamierzenia. Jednak eschatologia ma także dodatkowy cel - uświadamianie ludowi Bożemu wypełniania się proroctw, w tym tych związanych z powtórным przyjściem Chrystusa. Dzięki tej świadomości wierzący budują się w wierze śledząc bieżące wydarzenia zapowiedziane w proroctwach. Możemy powiedzieć, że eschatologia to ewangelia sięgająca w przyszłość, „dobra nowina” na jutro.

Jeśli wiedziałbym dzisiaj, że mój przyjaciel odwiedzi mnie w przyszłym miesiącu, skorzystałbym z tej informacji, by przygotować się na jego wizytę, posprzątać dom, zrobić zapasy, by jaka najlepiej przyjąć gościa. Podobnie powinniśmy przygotować się na powtórne przyjście Jezusa.

Zauważamy, że kwestia czujności została podkreślona w eschatologii *Ewangelii Marka*. Jest o niej mowa w następujących wersach: Mk 13,9.23.28.33.35.37. Krótko mówiąc, eschatologia ma praktyczny cel - pomaga nam w zachowaniu czujności!

Pierwsza dyskusja o eschatologii w *Ewangelii Marka* dotyczy zapowiedzi zniszczenia Jerozolimy i świątyni. To przyszłe wydarzenie miało być wypełnieniem symbolu ohydy spustoszenia zapowiedzianej w Dn 9. Zatem eschatologia Jezusa jest zakorzeniona w biblijnym proroctwie. W *Ewangelii Marka* Jezus niekoniecznie zapowiada nowe wydarzenie. Odnosi się raczej do wypełnienia wyznaczonego czasu. Jezus nie wskazuje daty tego, co ma nastąpić, ale podaje znaki zbliżania się tego wydarzenia. Tak więc ohyda spustoszenia, do której Jezus nawiązuje w Mk 13,14, znajduje swoje wypełnienie w zniszczeniu Jerozolimy i świątyni (Mk 13,2). Zarówno Józef Flawiusz, rzymski historyk żydowskiego pochodzenia, jak i Ellen G. White opisują tragiczny los miasta i świątyni.

„Zatem Tytus wycofał się do twierdzy Antonia i postanowił uderzyć na świątynię następnego dnia, wczesnym rankiem całymi siłami, by otoczyć święte miejsce. Jednak co do świątyni, Bóg z pewnością od dawna przeznaczył ją na zniszczenie w ogniu, a teraz ten fatalny dzień nastął zgodnie z biegiem wieków. Był to dziesiąty dzień miesiąca Lous [Ab], ten sam, w którym wcześniej świątynia została spalona przez króla Babilonu, choć ogień został podłożony przez samych Żydów, spowodowany przez nich. Kiedy bowiem Tytus się wycofał, buntownicy przez krótki czas wyczekiwali, po czym znowu zaatakowali Rzymian, kiedy ci, którzy strzegli świątyni, walczyli z tymi, którzy gasili ogień płonący na wewnętrznym dziedzińcu. Jednak Rzymianie zmusili Żydów do ucieczki i ścigali ich aż do samej świątyni. (...) Wokół ołtarza leżały trupy ułożone jeden na drugim, a po schodach ołtarza spływała obficie ich krew, a ciała ginących powyżej [na ołtarzu] spadały w dół” (Josephus, *The New Complete Works of Josephus*, ks. VI, Grand Rapids 1999, s. 896).

„Wkrótce po zniszczeniu świątyni całe miasto dostało się w ręce Rzymian. Żydowski przywódca porzucił niezdobyte wieże i Tytus zastał je puste. Popatrzył na nie w osłupieniu i oświadczył, że to Bóg wydał je w jego ręce, ponieważ żadne, nawet najpotężniejsze wojenne maszyny nie byłyby w stanie wygrać z tymi zdumiewającymi budowlami. Zarówno miasto, jak i świątynię, zrównano z ziemią, a miejsce, gdzie stał przybytek, zostało »zorane jak pole« (Jr 26,18). W czasie oblężenia i rzezi, jaka potem nastąpiła, życie straciło ponad milion osób; ci, którzy przeżyli, zostali uprowadzeni jako jeńcy, sprzedani do niewoli, zawleczeni do Rzymu na dowód chwały triumfującego zwycięzcy, rzućni na pożarcie dzikim bestiom w amfiteatrach albo rozproszeni jako bezdomni włóczędzy po całym świecie” (Ellen G. White, *Wielki bóg*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 24-25).

Umówiane miasto legło w gruzach. Jednak należy pamiętać, że aby ci, którzy chcieli uciec z miasta i ocalić życie, pewne zapowiedziane znaki wskazywały nadchodzącą zagładę. Jednym z takich znaków byli fałszywi nauczyciele i mesjasze. Jezus ostrzegł: „Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiodą” (Mk 13,6). Zapanowały niepokój w społeczeństwie, wojny i głód (Mk 13,7-8), a także prześladowanie chrześcijan (Mk 13,9.11-13). Jezus wskazał, że zanim nastąpi koniec, „najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom” (Mk 13,10). Nie ma wątpliwości co do tego, że ci, którzy baczili na znaki, uratowali się z powszechnej zagłady. „Ani jeden chrześcijanin nie ucierpiał podczas zniszczenia Jerozolimy. Chrystus udzielił uczniom ostrzeżenia i wszyscy, którzy uwierzyli Jego słowom, wyczekiwali obiecanego znaku” (Ellen G. White, *Wielki bóg*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 22).

Wypełnienie proroctwa setki lat po czasach proroka Daniela

„Żydzi odrzucili błagalne prośby Syna Bożego, a teraz upomnienie i błaganie sprawiły, że postanowili stawiać opór do ostatniej kropli krwi. Na próżno Tytus próbował ocalić świątynię; Ten, który był większy od niego, postanowił, że na tym miejscu nie zostanie kamień na kamieniu” (tamże, s. 23).

Choć eschatologia Mk 13 dotycząca ohydny spustoszenia częściowo wypełniła się w związku ze zniszczeniem Jerozolimy przez wojska rzymskie pod dowództwem Tytusa w 70 roku n.e., Jezus przedstawia także dodatkowe możliwe znaczenie tego proroctwa. W ramach wstępu do dyskusji należy zaznaczyć, że pewne eschatologiczne zapowiedzi należy studiować z szerszą perspektywą na myśli. To znaczy, że powinniśmy brać pod uwagę to, w jaki sposób eschatologiczne soczewki mogą poszerzać nasze zrozumienie przepowiedzianego wydarzenia. W związku z tym proroctwo o ohydzie spustoszenia wykracza poza wydarzenia związane ze zburzeniem Jerozolimy i dotyczy zniszczenia Ziemi w związku z końcem świata. Ellen White tak opisała przyszłe wydarzenia stanowiące drugie wypełnienie proroctwa: „Prorocze słowa Zbawiciela na temat wyroku, który zapadł nad Jerozolimą, mają wypełnić się jeszcze raz, a tamto zniszczenie jest tylko bladym cieniem tego, które ma nadejść. W losach wybranego miasta możemy zobaczyć losy świata, który odrzucił Boże miłosierdzie i podeptał Jego prawo. Zapisy ludzkiego nieszczęścia, jakich doświadczał świat przez długie stulecia zbrodni, są ponure” (Ellen G. White, *Wielki bóg*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 25). Następnie Ellen White dodaje: „Chrystus widział w Jerozolimie symbol świata zatwardziałego w niewierze i buncie, zmierzającego na spotkanie karzących wyroków Bożych” (tamże, s. 17).

Możemy podać dowód tekstualny na poparcie drugiego wypełnienia proroctwa o ohydzie spustoszenia. Jezus powiedział w Mk 13,24: „w owe dni, które nastaną *po tej udręce*”. Dzieci Boże zostaną uratowane w tym czasie, podobnie jak wyznawcy Chrystusa umknęli z Jerozolimy przed jej zniszczeniem. „Tak jak ostrzegł On swoich uczniów o zniszczeniu Jerozolimy, dając im znak zbliżającego się upadku, aby mogli przygotować się do ucieczki, tak samo ostrzegł świat o dniu ostatecznej zagłady i opisał znaki jej nadejścia, aby wszyscy, którzy zapragną, mogli uniknąć nadchodzącego gniewu” (Ellen G. White, *Wielki bóg*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 26).

Mk 13 kończy się radą połączoną z zachętą: „To, co wam mówię, mówię wszystkim: Czuwajcie!” (Mk 13,37).

Część III: Zastosowanie

Poproś uczestników lekcji, by rozważyli następujące pytanie: Na ile ich społeczność jest świadoma faktu, iż wydarzenia zapowiedziane w Mk 13 związane z końcem świata mają się wkrótce wypełnić?

W świetle tej dyskusji rozważcie to, co Ellen White napisała ponad sto lat temu: „Świat nie jest bardziej skłonny, aby uwierzyć poselstwu na obecny czas, niż Żydzi byli gotowi przyjąć ostrzeżenie Zbawiciela dotyczące

Jerozolimy. Dzień Pana nadejdzie, kiedy ma nadejść, niepostrzeżenie dla bezbożnych. Gdy życie płynie swoim jednostajnym nurtem; gdy ludzie zaabsorbowani są przyjemnościami, biznesem, handlem, zdobywaniem pieniędzy; gdy przywódcy religijni gloryfikują postęp świata i oświecenie, a ludzie uspokojeni są fałszywym poczuciem bezpieczeństwa — wówczas niczym złodziej okradający nocą niestrzeżone mieszkanie, na bez troskich i bezbożnych spadnie nagle zniszczenie »i nie umkną« (1 Tes 5,3)” (Ellen G. White, *Wielki bój*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 26).

	MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”. • Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. www.adwent.pl dział: Studium biblijne	KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii. • Propozycje dodatkowych zajęć. • Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium. • Wspólnota, modlitwa każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia
---	--	--